

Marljivi delavci ptujskih podjetij in ustanov

Premk Alojz je glavni nadzornik proge na področju nadzornišva proge 10 Ptuj. Prezidij Ljudske skupščine FLRJ ga je odlikoval z medaljo črta. Premka

Alojza ceni in spoštuje delo kolektiv nadzornišva proge, ker ga pozna kot predanega borca za graditev socializma v FLRJ.

Kolarč Franc, roj. 1929 leta, delavec v tovarni aluminija v Strnišču. Je pošten in vesten delavec, ki se z voljo izpopolnjuje v kličavničarski

stroki ter prenaša svoje znanje na sodelavce. Zelo skrbi za politično vzgojo in ideološki dvig delavcev. Je aktiven v množičnih organizacijah.

Glavnik Franc, pismonoša pri pošti v Ptuj, star 65 let, raznaša pošto že 37 let. Ob bogatih poklicnih izkušnjah, štiroki razgledanosti in vnemi za napredek poštne službe predstavlja na pošti v Ptuj vzglednega člana kolektiva. Kot delegat PTT uslužbenec ptujskega okraja se je udeležil drugega kongresa zveze poštne uslužbenec v Zagrebu. Norme presega do 20 odstotkov. Na sindikalnih sejah in sestankih sodeluje z referati in diskusijo ter vzpodbuja sodelavce k

vestnemu strokovnemu in političnemu delu. Je funkcionar OF in ZB. Kot vnet sograditelj socializma si je zaslužil, da ga spozna delovno ljudstvo v ptujskem okraju.

Jordan Kristina, roj. 1. 1929, je delavka v tovarni voženih izdelkov v Majš-

Osnova tekmovanja v ustanovah mora biti stremenje, da izvršuje vsak naš uslužbenec svoje dolžnosti vestno, točno in pravočasno, da vpliva v svoj izid na delovnega poleta in samoiniciative

perku. Je že trikratna udarnica. Pri delu se trudi za dvig kvalitete izdelkov. Je članica LMS in ZSJ. Rada se udeležuje prostovoljnega dela.

Petec Drago, roj. 1902. leta, je odlični elektrotehnik v tovarni strojil v Majšperku. Z najprimitivnejšimi sredstvi sam prevaja elektromotorje za istosmerni tok. Iz starih delov je sestavil potrebno

orodje. Sami pri previtju ene motorja ima podjetje 6 do 8 tisoč din prihranka.

SKUD „Jože Lacko“ v Ptuj pred II. kongresom Ljudske prosvete Slovenije

Kulturne tradicije Ptuja segajo še v antične čase. Dobro ohranjeni temelji treh rimskih svetišč — Mitrejev — in številni drugi kulturno-zgodovinski spomeniki pričajo o kulturni razgledanosti rimskega in srednjeveškega Ptuja. Kot domači umetnost ali obrt je bilo v srednjem, pa tudi v novem veku močno razvito rezbarstvo. Številne so na Dravskem polju stare freske domačih samoukov in tudi mnoga kiparska in kamnoseška dela ptujskih umetnikov so nam ohranjena.

Posebnost Ptuja je bila še v prejšnjem stoletju takozvana »deška kapela«. To je bila nekakšna glasbena šola za sinove ptujskih trgovcev in obrtnikov. V tej šoli so se razen glasbe učenci učili tudi ene izmed obrti. Iz »deške kapele« so prestopali v poklicne godbe ter z njimi prepotovali čestokrat vso Evropo, v zrelih moških letih pa so se navadno vračali v rodni Ptuj da prevzamejo očeto delavnico ali trgovino. »Deška kapela« je imela do 150 učencev ter godalni in simfonični orkester. Poklicni 24 članski orkester je imela v tem času tudi ptujska proštija.

Začetki širše slovenske kulturne dejavnosti v Ptuj datirajo iz dobe čitalnic, v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. V okviru čitalnice se je tedaj raz-

Obvezno cepljenje proti davici

Po predpisu ministrstva za ljudsko zdravstvo bo v Ptuj in v okolici obvezno cepljenje proti davici. Cepljenje bo dvakratno. Prvo cepljenje za mesto Ptuj, in sicer od črke A do M, se bo vršilo 24. t. m., od črke M do Z ter za Rogoznico in Spuhlje pa 26. t. m. točno ob 14. uri v sejni dvorani mesnega ljudskega odbora Ptuj.

Cepljenje je strogo obvezno za otroke od končnega prvega leta starosti do izpolnjenega osmega leta. Cepljenje je zdravju neškodljivo ter proti davici zelo uspešno in brezplačno.

Drugo cepljenje se bo vršilo čez mesec dni, točen datum bo pravočasno objavljen.

Zdravstveni dom v Ptuj

Fizkultura

SD RADOVLJICA : TD SREDIŠČE 3:0

V soboto dne 15. t. m. je bila v Središču odigrana prvenstvena tekma v odbojki za prvenstvo Slovenije med SD Radovljica in novim članom lige TD Središče. Po zanimivih igri so zmagali odbojkaši Radovljice z rezultatom 3:0 (15:6, 15:11, 16:14). Izkazala sta se z ostrimi udarci Kost in Kočevar (Središče). Sodila je pred majhnim številom gledalcev tov. Fiorjančič Mira z napakami. K. E.

PRVENSTVO SLOVENIJE
V KEGLJANJU

V nedeljo, dne 16. t. m. je bil v Ptuj odigran prvenstveni kegljaški dvoboj v okviru Slovenske lige med SSD Poletom I. in II. in TD Ptujem.

TD PTUJ : SSD POLET II. 181:171

V prvem srečanju so zmagali z rezultatom enajst 1esov Ptujčani, pri katerih se je posebno izkazal z preciznimi meti Krajnik.

TD PTUJ : SSD POLET I. 136:164

V naslednjem srečanju je uspelo foletu premagati z veliko razliko Ptujčane. Do zmage je pripomoglo Mariborčanom predvsem dejstvo, da imajo homogenejšo ekipo, dočim je pri Ptujčanih le par odličnih kegljačev (Arnuga).

Dvoboj je potekal v prijateljskem razpoloženju. Po dvoboju so si igralci skupno ogledali okrajno gospodarsko razstavo.

Za Polet I. so nastopali: Simič, Jakopin, Malovražič, Ratič, Dvoržak, Grumovšek, Kmetič, Šrnc, Pajer, Versič.

Za Polet II. so nastopali: Kočevar, Breznik, Rimšak, Čuš, Cestnik, Ajd, Duha, Divjan, Robič in Rebolj.

Za TD Ptuj so nastopali: Puž, Ploč, Arnuga, Junger, Terpinč, Gaspari, Vukotič, Pintarič, Gregorec in Krajnik. K. E.

SD DRAVA : SD MILIČNIK (LJUBLJ.) 2:1 (0:0)

V nedeljo, dne 16. t. m. je bila na igrišču v Ljudskem vrtu kvalifikacijska nogometna tekma za vstop v prvo slovensko ligo med moštvima ptujske Drave in Miličnika iz Ljubljane. Ta tekma je bila za oba nasprotnika zelo važna, ker oba reflektirata na vstop v ligo. Miličnik je imel v tem že pravejšo prednost pred Dravo, saj je bil neporažen, medtem ko je Drava že izgubila 4 točke. Drava si je s tem, ko je zadel Miličniku prvi gol, zopet povečala izgleda za ugoden plasman v tem tekmovanju.

Ves prvi polčas je potekal v stalni premoči domačih Drave je imela več prilik za dosedaj gola, ki pa so ostale neizkoriščene. V 17. min. so imeli Ptujčani krasno priliko za gol: žoga je bila že na sami črti gola, toda odlični golman, ki se je pri moštvu Miličnika najbolj izkazal, je rešil svoja vrata. Do konca polčasa se je igra vršila pretežno le na strani Miličnika, toda zaradi neodločnega napada Drave in dobre obrambe Miličnika se je prvi polčas končal brez gola.

V prvih minutah drugega polčasa je bila igra izenačena, toda Drava je kmalu prevzela iniciativo. Šele v 20. min. je uspelo po lepi kombinaciji Sirec Ivanu privedi Dravo v vodstvo. Po tem uspehu Drave so skušali gostje na vsak način izenačiti. To jim je uspelo šele čez 10 min. po levi zvezi. Po tem голу so bili Miličniki nekaj minut v lahki premoči in je Berlič, ki je zamenjal v drugem polčasu v голу Sirec Franca, le s težavo rešil nekaj prav nevarnih situacij. Toda Drava si je opomogla in napravila pravo ofenzivo na nasprotnikova vrata. V 34. min. je nastala en meter pred golom Miličnika gneča golman je imel žogo že v rokah, kljub temu pa se je nepričakovano znašla v mreži; ni se moglo ugotoviti, kdo je bil strellec tega za Dravo zmagovalnega gola, najverjetneje pa je, da je to bil avtogol. Do konca tekme so bili gostje v lahki premoči, v čemer so razvidni napori gostov po izenačenju.

Sodil je prav dobro Presinger iz Celja pred približno 800 gledalci. Pri Dravi je tokrat najbolj ugajal Strehar, ki je s to tekmo poslednjič reprezentiral Ptuj pred svojim odhodom k vojakom, pri Miličniku pa je bil najboljši golman Rezultat bi po predvedeni igri bil lahko še ugodnejši za Dravo, to velja zlasti za prvi polčas.

Drava je nastopila v naslednji postavi: Sirec Franc (Berlič), Hanzel, Serdinšek, Strehar, Gajzer, Sirec Ivan, Kolšek, Repič, Berlič, (Sirec Franc) Perošević in Merc. K. M.

NK BRANIK (MARIBOR) : SD DRAVA (PTUJ) 6:0 (3:0)

V predtekmi tekme Drava : Miličnik sta se pomerili pionirski moštvi mariborskega Branika in ptujske Drave v finalni tekmi Mariborskega nogometnega okrožja za pokal Pepeta Zornada. Pričakovati je bila sigurna zmaga domačih pionirjev, saj so doslej vedno premagali pionirje Branika. Toda tokrat so popolnoma razočarali in so dopustili gostujočim kar 6 zadetkov v svoji gol. Bojstva igra je bila za pričakovani zlasti od pionirja Zupanca pa tudi vsi drugi niso igrali kot je bilo za pričakovati. K. M.

LOVCI : RIBIČI 2:0 (2:0)

V nedeljo sta se pomerili v prijateljski tekmi tudi moštvi »Lovcev« in »Ribičev«. Zmagali so v tej humoristični tekmi zasluženo Lovci z 2:0. K. M.

V Janeževcih: Odvažanje opeke s samokolnicami

TEORIJA V ZADRUŽNI PRAKSI

Borba proti krvavi uši je dolžnost zadrugnikov

Dipl. ing. Zorec Egon

Krvava uš je eden največjih škodljivcev jablan. Domneva se, da je bila v 18. stoletju prenešana iz Amerike. Imenuje se krvava uš zato, ker se po cedi iz nje rdeča krvi podobna tekočina, če jo stisnemo.

Opazimo jo posebno v maju na jablanah, ko vsaka prenaša smetani podobno snov, ki ji služi za obrambo pred mokrotno in sovražniki. Napada posebno rabele — visokodebelne in pritlične — vsake starosti in sicer, predvsem one dele, ki imajo tanko in nežno lubje, posebno rada pa zajeda razne rane, ki se celijo. Pri pritličnem drevju pa jo najdemo tudi na koreninah. Povsod se nahaja v kupčkih ali vrstah. Če pogledamo v tako naseljeno malo natančneje, opazimo v njej tri vrste različnih velikih in raznobarnih uši. Dorasle samice so največje, nedorasle pa so manjše, oboje pa brez kril. Vse čepo mirno na svojih mestih in drže svoj zaboden rileček v nežno kožo, odkoder srkajo sokove in odvzemajo rastlinskih delov potrebno hrano. Vsled tega nastajajo na drevsih grčaste, raku podobne brazgotine.

Zanimiv je življenjski razvoj tega mrčesa. Samice rodijo, ko so dorasle, brez oploditve žive mladiče, samice z istimi lastnostmi. Vsaka samica izleže 30 do 40 mladih samic, ki hitro rastejo. Ko dorastejo, skrbne na isti način za razmnoževanje. Če pomislimo da izleže samica do 40 živih mladih samic, ki začno takoj s svojim uničevalnim delom in da se to dogodi 8 do 10 krat na leto, si lahko predstavljamo, kako se razvije rod, ki izhaja iz ene same matere. Koncem poletja, večkrat tudi že

v juliju pa se pojavijo uši samice, ki imajo po dva para belih kril. Te sedijo z drugimi brezkrilnimi samicami skupaj, dokler se nekega dne ne dvignejo v zrak in v vetru poletijo križem sveta, včasih prav daleč. Ustavijo se na kakšni veji ter izležejo po 3 do 6 mladičev. To so spolne živali, ki imajo nalogo ohraniti vrsto preko zime in sicer s pomočjo zimskega jajčeca. Samci so mnogo manjši in zelenkasti, samice nekoliko večje ter rumenkaste. Spolne živali ne uživajo nobene hrane in tudi nimajo za to potrebnih organov. Po oploditvi samec pogine, samica pa izleže jajčeca, iz katerih se zopet izležejo brezkrilne samice. Tako se zopet začne razmnoževanje teh uši. Potomci nespolnega razmnoževanja jeseni večina poginejo, nekaj mladih samic pa prezimi v razpokah in špranjah ter spomladi nadaljuje svoje pogubonosno delo.

Krvava uš je, dokler napada le tu in tam kako vejico, manj nevarna. Če pa računamo z njenim razmnoževanjem ki se vrši v geometričnem zaporedju, moramo takoj v začetku, ko jo opazimo, začeti proti njej boj. Drevo in cepiče iz tujih krajev moramo skrbno pregledati, skrbeti moramo za gladko in zdrava debela in veje, da uši ne najdejo zavetišč, da rane zamažemo, da napadene poginje pravčasno odstranimo in drevo z dodatnim gnojnim okrepimo. Krvava uš napada nekatere vrste jablan rajši kakor druge, nekaterih pa sploh ne napada. Rada napada: zlato parmeno, rumeni bešleur vse kalvile, šampanjsko reneto in druge boljše sorte. Redko ali sploh ne napada: kanadke, grafenštajnke, rdečega štetinca in londonskega pepinga.

Krvavo uš zatiramo najuspešneje jeseni in pozimi

Živalce zmečkamo mehanično, ali pa jih zmocimo s tekočinami, ki raztapljajo vrhnilo prevleko in ubijajo uši. Najboljše vršimo to delo z dobrim čopičem. Močno napadena drevesa zdraviti je nevarno delo in je najbolje, če jih posekamo in zažgemo. Sredstva, ki so poceni in ki jih lahko pripravimo doma, so sledeča:

1. Petrolejeva emulzija: to sredstvo temeljito pokončuje krvavo uš. Je sestavljena iz ½ kg mazavega mila, ki ga raztopimo v 1 litru vrele vode. Dodamo še ½ kg petroleja ter vse dobro premešamo tako dolgo, da se na površju ne pokaže nobena oljna lisa več. ¼ litra mešanica vlijemo v 4 litre vode in sredstvo je pripravljeno za uporabo.

2. Drevesni karbolini: 15 odstotni dendrin je tudi dobro in več let uporabljivo sredstvo. Na 4 do 5 litrov vode zadostuje že 1 liter dendrina. Za debla in močnejše veje pa lahko uporabljamo 30 odstotno raztopino.

3. Navaden, močan lug je staro in uspešno sredstvo proti krvavi uši.

4. V poletju nam služi sledeča raztopina: 2 kg mazavega mila raztopimo v 5 litrih vode. To raztopino vlijemo z 1,5 kg tekočega izvlečka v posodo, v kateri je 9,5 litrov vode. Prilijemo še 3 litre navadnega špirita.

Razen teh sredstev imamo še vrsto drugih, ki so veliko dražja, ki pa imajo isti učinek. Pri vseh pa je uspeh bolj odvisen od načina zatiranja, kakor od sredstva samega, ki ga uporabljamo.

Paziti je treba pri delu da je res vsaka uš namočena s sredstvom, ker bo le v tem slučaju poginila. Nenamočene uši se bodo namreč razmnoževale dalje in v kratkem času nadomestile izgubo.